

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ut kereskedésével szemben.

HIRDETME NYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szerkesztéséről és minden külső elemények ide intézendők.

Hírdetetlen levelek csak iromt kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár

Table with subscription rates: Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve. Egész évre 10 ft - kr., Félévre 5 ft - kr., Negyedévre 2 ft 50 kr., Egy óra 1 ft - kr.

Hirdetési díj:

Ot-hatásbepostisor egyszeri beiktatásáért 5k. Helygdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyitótér 4 hasábos postisorért 20 kr. Hirdetést vagy reklamot magában foglaló hirdetés ára 50 krajár.

XVI. évfolyam 1889,

Debreczen. Kedd Október 22.

208. szám.

Ez a kormány bukjak meg.

(T.) Most már azt szeretném tudni, hogy annak a kormánynak mely pénzügyi tekintetben egy desperatus állam kormányzását vette át, hogy annak a kormánynak mely a volt kormánynak, a mai mérsékelt, ellenzék kormánynak viselt dolgai miatt a tönk szélén álló államot megmentette s rohamos haladásunk közepett, ezen szédületes futárvonat rohanása közben is tudott úgy működni, hogy működése, az egész józan világ előtt a bámulat tárgyát képezi: hogy ennek a kormánynak, az ellenzék szép szemei miatt, miért kellene megbuknia?

Hol van itt a 25. §. ama óriási aránnyal szemben, mely a deficítnek sem nem várt, sem nem remélt, sem nem hiit megszüntetését képezi? Hova enyészik az ellenzék által karóra vett 25. §. nevű fénybogárka az ellenzéki érvek tapétáján, ama nap felkelés előtt, melyet a pénzügyminiszter expozéja képez, országvilág csodálatára?

Nincs több ilyen budget, mely egy, csak pár évtized előtt az éjhomályban elkésett nemzetet, már a haladás mai magaslatának színvonalán ily eredményel üdvözölhetné. Alig van Európában állam, mely az ő normális viszonyai közt, hasonló eredményt tudna felmutatni!

Nem ineci finezi aragrafusok nagygyá fújt hólyag szele ez, hanem egy nemzet anyagi életének hatalmas épülete, mely oly szilárdan áll fejünk felett, mint talán még soha! Rendezett háztartás, az egész nemzeti lét nagyszerű garanciája, milyenről költők álmodozának ez előtt. Ennyi kiadás, ennyi beruházás, a haza oltárának áldozott ennyi kincsnek égfelé párolgása után, oly pregnans jele a kifejlesztett nemzeti erőnek, amilyennel ma, tudomásunk szerint, nem dicsekedhetik egy nemzet sem!

És egy kicsinykedő az utcák porában mókázó, ablakbeverő, lámpatűző, csak a rakoncátlanokodásban kiténő ellenzéki törpeség szépszeimeinek miatta, a koloz-

szális, az epochális ténykedések mezején működő kormány megbukják? Az ország hajóját kritikus időkben, nagy viharokban, szirtek tömkelegében ily biztos kezekkel vezető kormány retiráljon meg az ismeretlen nagyságok nagyravágyása előtt? Józan magyarnemzet! lehet ilyen kívánságod?

Nem mondom, hogy nem lehetett akkor, mikor a mesterséges izgatástól zihálódo kebel felforralt a tüzes vért, s a demonstrációk szele felkorbácsolta a lángoló képzelődést, de ma a csendes higgadt időjárásnak eme tiszta napos verőfényén, mikor a nemzeti jövőbe fektetett remény magasan kiemelkedő hegyláncza ily látható körvonalokban áll a szemlélődő nemzet tekintete előtt, ma, lehetetlen hogy ma is legyen.

Mikor a tények hegyormán valósult vágyak napfénye csillog s bearanyozza hazánk körül a láthatárt, mikor egy nemzet aite apothesisként emelkedik a segítő isten trónusa felé, hogy hálát zengjen, az általános hozsánna melódijában elenyésznek a jászberényi és kecskeméti varjúkarórogások!

Soha, egy rágalmazott sárraldobált, gyalázattal mázolt kormány nem aratott még szebb diadalt! Az ellenzéki falhoz szorultság azt hebegi ugyan, hogy Weckerle nem tett egyebet mint azt, hogy az ellenzéki programot valósította: ámde könnyű vérmes reményeket kelteni, vágyakat hangoztatni, lehetetlenségeknek látszó tényeket követelni! Könnyű nagy ígéretek tenni, csak ember legyen aki teljesítse. De sehol az ellenzék sorai közt nincs ilyen ember. Ime, a szabadelvű párt sorai közt van! Az ellenzék programja betöltve! Mire valók most már ők? .

És ha a szabadelvű kormány ezt az eredményt csak most érte el? Hát a Colbertek nem minden bokorban teremnek meg, és ne állassa magát az ellenzék azzal, hogy neki is akadna egy Weckerléje. Nagykepiu theoretikusai, mint minden ellenzéknek, neki is vannak, de mikor aztán tette keril, abszurdumot

abszurdumra halmaznak, mert a gyakorlatban azt sem tudják bí-e vagy bá? .

Nekünk van ma egy Weckerlénk, van egy Barosunk egy Szilágyunk egy Fehérvárynk sat. van egy Tiszánk! Hatoszor szülesek az ellenzék mig ily erőkel állhat elő és: Ez a kormány buk-jék meg? .

Vizsgálatok a törvényhatóságoknál. A belügyminiszter által elrendelt vizsgálatok országsszerte folyamatban vannak. Eddigélé Pest-megye, Kolozsmegye, a kolozsvári szolgabírói járás, Versecz város, Bihar-megye és Pécs város közigazgatási ügyvitele és pénz-kezelése vizsgáltattak meg. A kiküldött miniszteri tanácsosok a vizsgálatokról, melyekben a számvevőszégi szakközsegek is résztvettek, részletes jegyzőkönyveket vettek föl s ezeket kimerítő és az érdekelt törvényhatóságok minden viszonyára kiterjedő jelentés kíséretében a belügyminiszter elé terjesztették. A jelentések a belügyminiszteriumban tárgyalás alá fognak vétetni, az itt-ott tapasztalt hibák kiigazítása és a hiányok kiegészítése ezéjjából, továbbá a véget, hogy a kiküldöttek részére az eljárás egyöntetűsége érdekében biztos utasítást lehessen megállapítani.

A regale megváltás iránti tárgyalások országsszerte és erőlyesen folynak. De már is tájékozva lehetünk az iránt, hogy a kincstár által megváltott regale összesen 213 milliónyi értéket képvisel, s ebből 88 millió jut a községnak és városoknak, 74 millió jut magánosoknak, 31 millió a hitbizományoknak, 14 millió az állami jószágoknak, és 13 millió a püspököknek, káptalanoknak.

A hadsereg címe. A felhivatalos „Bud. Korr.“ jelenti: „Ö Felsége legfelsőbb elhatározása a közös hadsereg elnevezése tekintetében a hadügyminiszter rendeletere szerint a szolgálati írásbeli érinkezésnél a onnal életbe léle p. A hadsereg rendeleti lapjának vasárnap megjelent két száma már a „Verordnungsblatt für das k. und k. Heer“ címet viseli. Még ama nyomtatmányoknál is, melyek nagy mennyiségben megvannak, az „e“ szó a császári és királyi közbe beirandó. Az egyes hadtestparancsnokok azt az utasítást kapták hogy a hadsereg épületein a felirato-k a a legfelsőbb elhatározás értelmében igazítsák ki. Az összes ferszerelésnél, a hol felirások vannak, e cím-

kiigazítás a hadügyminiszterium által rendeltet megállapítandó egymásutánban fog be-következni.“

Országgyűlés.

Budapest, október 21.

A képviselőház mai ülése elején Baross miniszter egész sorozatát terjesztette be a vasúti jelentések és törvényjavaslatoknak ezek között a dé-észilahi és a debreczen-fabonyi vasut engedélyezéséről szóló je entéseit, melyek a közlekedésügyi bizottsághoz utasítottak. — Falk Miksa a regnicolaris bizottság jelentését adta be, a Horvátországgal megújítandó pénzügyi kiegyezésről; Rakovszky Géza, az állandó igazósi bizottság jelentését mutatta be. Napirend előtt Helfly szöveit fel, azt kívánva, hogy a hivatalos lap által tegnap közölt leg-felsőbb kézirat hivatalosan közöltessék a házzal. Tiszta miniszterelnök erre azt felelé, hogy ilyesmi az egész újabb alkotmányos korszak alatt nem volt szokásban; a hivatalos lapban való közlés teljesen érvényes és hiteles. A többség helyesléssel fogadta a miniszterelnök eme válaszáat; Helfly azonban kijelenté, hogy a legfelsőbb kézirat egy passusa ellen aggályai vannak, melyeknek a legközelebbi alkalommal kifejezést fog adni.

Erre megejtetvén a választások, jegyzőnek Rosner Ervin báró, a közigazgatási bizottság tagjának Vojnits István választott meg 119, illetőleg 111 szavazattal.

Most áttért a ház a közutakról szóló törvényjavaslat tárgyalására, melynek során Bezerédj Victor előadó igen beható és szakszerű, indokoló és ismertető beszéde után mely végül zajos helyesléseket provocoált a többség padjairól, Gullner szöit a javaslat mellett, feltételelesen kiemelve annak előnyeit, de kijelentve, hogy ha a pártja által beadandó módosítások nem fogadtatnak el, harmadszori felolvasásban a javaslat ellen fogna szavazni.

Ezzel a javaslat tárgyalása holnapra halasztatván, Fehérváry báró honvédelmi miniszter adta meg a választ Irányi ismert interpellációjára. Az egész ház által élénk figyelemmel hallgatott miniszter kiemelte, hogy a honvédségnek magyar államiságot képező lobogója, melyet az 1868: 41. t. cz. 18. §-a ir elő, mindentű meg van. A kifogásolt fekete-sárga lobogó pusztán jelző lobogóként szerepel. Ilyen jelző-lobogó tiszfele van s már az előbbi honvédelmi miniszterek alatt hoztattak be a szolgálati szabállyal együtt, melynek megállapítása az 1867: 12. t. cz. 11. §-a szerint az uralkodó jogaihoz

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Őszi kirándulás a Magas-Tátrába.

Egy kirándulás a Magas-Tátrába mindenesetre csak akkor nyújt valódi élvezetet, ha a hegységgel előre megismerkedünk, megismerjük annak fekvését, nagyságát, szóval tanulmány tárgyává tesszük.

Magam is, bár ez most nem először történik, a hegységre vonatkozó könyveket áttanulmányoztam és nem is volt egyéb hátra, mint jó időre várni.

A Kolbenheyer és dr. Szontágh Miklós által irt és nagyon is ismeretes könyvekből szereztem én is ismereteimet, habár az ezekben elsorolt adatokra támaszkodni mindenütt épséggel nem lehet, mert egyes helyek úgy vannak leírva, hogy az embert szinte borzadály lepi meg azok olvasásánál s nagyon valószínű, hogy így számos ember visszariad a hegymászástól, mig a valóságban épen az ellenkezőről győződünk meg. Vagy akadunk ezekben oly állításokra is, melyek teljességgel valószínűtlenek, de nem akarok most ezek fejtegetésébe ereszkedni.

Ismétlem, hogy vártam, lestem a szép időre, de ez alig mutatkozott, legalább huzamosabb időn keresztül soha. De mivel minden várásnak vége szakad egyszer, az én türelmem fonala is elszakadt s elhatároztam, hogy egy kijelölt irányban pár napig fogom élvezni a Magas-Tátra remek szépségeit.

Kirándulásom kezdő és végpontja Tátra-Füred volt, ez a valóságos paradicsomi éden. Az irány volt Tátra-Füred, Klotild-ut, Poprádi tó, Hinczkó-tó, Tengerszem-csucs, Tengerszem-tó, Halas-tó, Lengyel út-tó, Lengyel

nyereg, Tátra-Füred. Egyike ez ama kirándulásoknak, melynél szebbet a Magas-Tátrában összeállítani nem lehet. Az egyes helyek annyi látni valót nyújtanak, hogy az ember a természet fensége s szépsége által a szó szoros értelmében elvan ragadtatva.

Utamat a legszebb időben kezdtem meg és meggyőződtem mindjárt arról, hogy a Klotild-ut nemcsak mint ut a maga nemében páratlan, de a Kárpátgyeületet Posevitz Gyula urnak fáradságtalan munkásságáért nagyon lehetet kötelezve.

Mintegy 4 1/2 órai gyaloglás után elérkeztem vezetömmel a Poprádi tóhoz, melynek tükre a legkellemesebb benyomást tette reám a néma, hallgatag természet közepette. Itt megháláni szándékoztam, azonban éjjel megereadt az eső és hűvös északi szél fújt, mely, bár reggelre lenyomta a fellegeket a Mengusfalvi-völgy aljába, de a hegyek ormain gyenge hó réteget és fagyot okozott.

Reggel derült időre ébredtem s a friss levegőt magamba szívva, neki indultam a Hinczkó-tónak. Mintegy 1 1/4 óra múlva elér-tük partját, hol ama rendkívüli meglepetésben részesültem, mely természet állítása szerint az életben egyszer fordul elő, hogy tőlünk alig néhány lépésnyire mintegy 50 darab zergét vettünk észre, melyek hogy bennünket megpillantottak, nyilsebességgel rohantak a hegyormoknak. Hogy ily nagy mennyiségben lehetett a zergéket látni, ennek valószínűleg az az oka, hogy a turisták e helyet ritkán keresik fel, pedig a Hinczkó-tó egyike a Magas-Tátrában legmagasabban fekvő nagy tavaknak, fekvése felette vadregényes, körül van véve a legszebb formájú hegycsoporttal.

Innen megkerültük aljában a Mengus-

falvi-csucsot és a Békás-tavak mellett haladtunk tovább a Hunfalvy-hágó felé, hol a nap heve ekkor már a fagyot a kövekről elolvastotta és innen fél óra múlva felérkezünk a magyar Rigire, a Tengerszem-csucsra.

Az idő a lehető legszebb volt. Van a csucsokon egy szikla, mely mint egy pamlag terül el és délfelé fekvőve a nap ide erősen süttött, úgy hogy két órán keresztül nyugodtan élvezhettem a remek kilátást.

A kilátás a csucsokra fenséges, vezetőm csucskor végélműli számát sorolta fel. A jég-völgyi, lomniczi, gerlachfalvi, Tátra-csucsok s a görbe ormu Krivan mint hegyóriások emelik fel fejüköt s a mosolygó tavak mint valóságos tengerszemek kandikálnak fel. Oly büvös, kábító a látvány, hogy először szinte szédülünk belé, mig lassan-lassan hozzá szokik szemünk e ragyogó képhez.

Minden embernek más a nézete, ha egy kilátó helyről széttekint. Engem a Tengerszem-tó s Halas tó megpillantása lepett meg, ezek mint két sima tükör fektűtek a rendkívüli mélységben.

Végre megváltunk e soha elemem feledhető látványtól s a galicizai oldalon ereszkedtünk lefelé. Itt a köveken az eső meg volt fagyva s a lemenetel életveszélyes is volt, hogy semmi baj nem történt, ezt egyedül vezetőm nagy jártasságának s nagy lelki bátorságának köszönhetem. A vaskapcsok mindenesetre sok segítséget nyújtanak, de vezetőm baltája is, melylyel az utat a fagyott hómezőkön át kellett bevágnia, hogy ezeken átágálhassunk.

Igy haladtunk tova, csigalassussággal vagy egy órán keresztül s öszintén megvalom, hogy nagyon örültem, mikor aggodalmam egészen megszűnt.

Nagyon valószínű, hogy az idén senki ez uton sem fel, sem le nem fog mehetni, ha lefelé még lehetséges volna is, de lefelé lehetetlen, vakmerőség volna szükséges hozzá a természet által okozott akadályokkal szembe szállani.

Balra tőlünk fagyott hó torlaszok huzódtak lefelé, a vizesékek bő mennyiségben zuhogtatták a víztömegeket s az előttünk fekvő két nagy tó pedig az ez sötét kék színt öltötte fel, mig a nap lágy sugrát szórta az óriási völgyet övező hegységek szikla éleire.

Majd gyorsabb léptekkel haladtunk lefelé s a tavak vizei felvették eredeti tengerzöld színeiket s a mint mindig tovább mentünk úgy tűnt lassan, mélyebbre el a Halas-tó, mig egyszer csak láthatatlan lett.

Végre megérkezünk a Tengerszemtőhöz melynek katlana zord, vad vidéken fekszik, a természet mintegy remekelni látszik e munkájában. A tó kifolyásánál a Halas-tó ismét feltűnik, melynek nagysága csak most látszik a maga valóságában, fekvése pedig a legszebb az egész Tátrában s valóban boldog az, a ki látásában gyönyörködhetik.

A menház üres volt s ha néhány lengyel turistával itt össze nem jövök, akkor egyedül vezetőm elbeszéléseinek hallgatására lettem volna szorulva.

Másnap reggel a lengyel tavakhoz készültem, de a hogy reggel felébredtem, valószínűleg havasi tájkép terült el előttem s a legnagyobb sajnálatomra az én kirándulásomnak is vége szakadt. Az éjjel esett esőt az északi hideg szél hóvá változtotta át s az egész vidék téli ruhát öltött fel.

Valóban szeptember közepén ez az időjárás rendkívül szokatlan s nem volt más mit tenni, mint a végzet művébe bele nyugodni.

Szarvasbőr nadrág 20 ft-tól 35 ft-ig.

birnak, Pancsován, a dunai kikötőtől a város közepéig közúti vasutat építenek. A közigazgatási bejárás ideje már ki van tűzve a miniszter által.

— **Uj lelkész.** A kis-marjai ev. ref. egyházközség Könyves János halála folytán megüresedett lelkészi állomásra Bódogh János siteri lelkészt választotta meg. Csaknem egyhangúan.

— **Weinberger Mihály monstre-pörének a végtárgyalása** november hó 15-dikén kezdődik a helybeli kir. törzényszék előtt. A peres iratok elsikkasztásával vádolt Szomráky László püre is össze lesz vele kapcsolva. A közvélemény által uszórásnak tartott Weinberger Mihály veszedelmes ügyének védelmét hirtelen Bódogh Károlyra bízta; ha ez el nem fogadja, Friedman Bernátra, ha sem venné védelmébe sor szerint Komjátyra, Polonyira. A tárgyalás előreláthatólag eltart egy hétig, mert 200 tanu lesz belőle.

— **Az iparos kör választmánya** vasárnap tárgyalás alá vette az „országos munkás segélypénztár” alakítására vonatkozó miniszteri tervezetet, de azt be nem fejezhetvén, annak folytatása f. hó 22-re kedden délután 6 órára tűzött ki. Felkéretnek az iparos kör tagjai ezen fontos ülésen megjelenni az elnökség (Emke.)

— **A gazdaság ifjak segítő egyesületének** elnöke Kellér Imre 3. éves haligát ellenőre nagy szöveggel Gajdáczy Jenő 3. éves választatott meg.

— **Talált tárgyak.** A II. ker. rendőrségnél egy értékes fekete strucc toll és egy cseléd könyv van letéve. — Tulajdonosuk jelentkezhetik ugyanott.

— **Tizenegyes éves öngyilkos.** Tegnap — mint már írtuk — egy ismeretlen egyén hulláját találták a halapi erdőn. A hulla egy tölgyfa felé függött, zsinagnál fogva. A mezői rendőrség egyik tisztviselője helyszíni szemlét tartott s megállapította, hogy a hulla Magyar György nevű monostor-pályi csavargó fiúé, a ki még csak 14 éves s magakasztotta fel magát. — Beszállították a városi közokrházba.

— **Tánczintás.** Alföldy Károly tánczmester a felöltöttek Colonne-ját 24-én azaz esütörtökön este kezdi meg. — „Fiumében” kik részt venni óhajtanak jelentkezzenek ugyanott. (Emke.)

— **Öz. Szirmayné asszony**, városunknak általánosan ismert és kedvelt virágművésznője nagy körutjáról haza érkezett. Bejárta Erdélynek nevezetesebb városait, köztük Kolozsvárt, Maros-Vásárhelyt, mindenütt tündető szívességgel fogadtattott. Az ottani lapok a legnagyobb elismeréssel szólnak működéséről. Meglátogatta a párisi világkiállítást is onnan a legújabb divatu művirág-részekkel dusan felszerelve tért vissza. A telet itthon szándékozik tölteni s ennek tartama alatt — mint rendszeren — négy hónapig megnyitja tantermeit e művészet iránt érdeklődők számára. Jelentkezéseket elfogad lakásán: Egyház tér 346 sz. a. napoként 9—12 óráig.

— **Köszönél.** Mindazon rokonainknak, barátainknak és ismerőseinknek, kik megboldogult nőmetemén megjelentésükkel gyászomban való részvételüket nyilvánítani szivesek voltak, hálás köszönetemet fejezem ki. Debreczen 1889. Október 22. Körner Adolf a gyászoló család nevében is.

— **Lefözött kántor.** Fizetés fölemelést kért egy békesmegyei kántor, arra hivatkozva, hogy előde nem énekel annyi zsoltárt mint ő, azért „dukált” annak csak olyan kevés évi fizetés. A bősök-papának ezzel tromfolta le: „Hát Dávid királynak volt-e fizetése? pedig az a maga zsoltárait énekelte.”

— **Egyházak és lelkészek segélyezése.** A tiszántúli ev. ref. egyházkerület most lefolyt közgyűlése — mint már említettük, a közalapítvány segélyezés végett a nagyszámú folyamodók közül 128 egyházat 16240 frt. és 108 lelkészt 9710 frt. segélyre ajánlott a konventnek. Tehát csak is ajánlott, nem pedig tényleg megsegített a kiírt összeggel, mint a hogy a fővárosi lapok a magyartávirati irodának a neveltségesség felületés és megbízhatatlan tudósításai nyomán közölték. — Egyház meggyéként az egyházak és lelkészek következő összegű segélyre ajánlottak: I. Alsó-szabolcsi egyházmegyéből: Budai-Ábrány 50, Hajdu-Dorog 50, Mártonfalva 100, Nagyalva 400, Nyír-Acsád 100, Tisza-Eszlár 300, Tisza-Lök 200, összesen 1200 frt. Fodor Bénéjám h-dorogi 1. 50, Pásztor György ábrányi lévita 1. 50, összesen: 100 frt. II. Bihar egyházmegyéből: Fugyi 100, Fugyi-Vásárhely 100, Hegyközpályi 150, Pósalaka 100, összesen: 450 frt. Bokros Benedek h-k-száldobágyi 1. 150, Csepelyi Menyhért f.-vásárhelyi 1. 50, Hágér Miklós fugyi 1. 50, Kecskeméti Lajos lessi 1. 100, Matolcsi János darvasi 1. 150, Szatmári László pósalakai 1. 80, összesen: 580 frt. III. Debreczeni egyházmegyéből: Dancsháza 150, Monostor-Pályi 200, összesen: 350 frt. IV. Érmelléki egyházmegyéből: Apát-Kereztúr 100, Bályok 100, M. Petri 50, Vajda 300, Kécs 100, összesen: 650 frt. V. Békés megyéből: Csuka Ferencz apátkeresztúri 1. 50, Debreczeni László bályoki 1. 100, Fazekas Mihály gálospetrii 1. 100, Lénárt Péter újéti 1. 100, Molnár Mihály f. ábrányi 1. 80, Sipos János tóti 1. 80, Szabó József a. ábrányi 1. 100, Ungvári Gyula poklosteleki 1. 100, Balogh Imre kézi 1. 80, összesen: 890 frt. IV. A Békés b. ábrányi egyház-

megyéből 17 egyház 2760, 6 lelkész 460 frt. VI. Beregi egyhm. 17 egyház 2600, 19 lelkész 1730 frt. VII. Felső-szabolcsi egyhm. 14 egyház 2200, 11 lelkész 1010 frt. VIII. Heves-szabolcsi egyhm. 2 egy. 200, 2 lelkész 250 frt. IX. Máramaros-gocsa egyhm. 11 egyh. 980, 9 lelkész 800 frt. N. bánya egyhm. 12 egyház 1200, 13 lelkész 1230 frt. XI. N.-Károlyi egyh. m. 12 egyház 1400, 10 lelkész 920 frt. XII. Nagyszalontai egyhm. 8 egyh. 680 3 lelkész 220 frt; XIII. Szatmári egyh. 17 egyh. 1770, 17 lelkész 1520 frt. A ref. segélyegylet 40 egyház között összesen 2500 frtot osztott ki. — Az alsó-szabolcsi egyh. megyéből a polgári missió kapott 100 frtot, a bihariól F.-Vásárhely 100, B.-Szt.-Márton 50, az érmellékiül Uj-Léta, Alsó-Ábrány és Szt. Jobb kaptak 50—50 frtot. A rendkívüli államszegélyből 20—20 frtjával 1300 frt osztott ki. Az alsó szabolcsi egyházmegyéből kaptak a nagyfalui egyház és Várkonyi Ferencz t.-eszlári tanító; a bihari egyházmegyéből Fugyi, Körös-Nagy-Rév Pósalaka egyházak, Bokros Benedek hegyközsáldobágyi lelkész, Boór Károly pósalakai tanító; a debreczeni egyházmegyéből Tóth Lajos nyug. t. az érmelléki egyházmegyéből Bedő József f.-ábrányi, Kágyi József újéti, Képes János szentjohi, Pálfi Miklós érmihályfalvai, Szatmári János mónus-petrii, Sárközy Gábor alsó-ábrányi, Seres János b.-félégyházi tanítók.

— **Vádalt fölmentett kir. közjegyző.** A kir. kuria kisebb fegyelmi tanácsa Csemegi Károly elnökölte alatt hétfőn tárgyalta Galánffy Lajos hajdu-borszörmenyi kir. közjegyző fegyelmi ügyét, a hit az elsőfoku bíróság feddésre ítél, mivel egy végrendeleti okmány szerkesztésénél a törvény által előírt kellő gondosságot nem tartotta szem előtt. A kir. kuria megváltoztatva az elsőfoku ítéletet a vádolt közjegyzőt teljesen fölmentette.

— **Debreczeni képek a Monarchiában.** Az „Osztrák Magyar Monarchia” irásban és képen című néprajzi műnek Magyarországot tárgyaló 9-dik füzetét a Mátraaljai síkság, a Harangod és a Taktaköz leírásán kívül közli Jókai Mór cikkét „Debreczen-ről”, melynek csak eleje van közölve. A cikkhez három kép is van csatolva: a város látképe, a piac utca és a kollégium. Sajnákozással láttuk, hogy a Debreczen látképről és főpiacáról készült rajz olyan gyöngé munka, hogy anélkül már dilettáns rajzolótl is kölönböt látunk. — Sem a város látképről, mely az államasutak nyugoti végéről van főlvéve, de már 2—3 évvel ezelőtt, sem a főpiacról (a kaszinó előtti kuttal) készült rajz nem felel meg a valóságnak s különösen ez utóbbi esik erős kifogás alá, mely még távlatlanilag sem helyes. Ezen a rajzon Piacutca egészen kisvárosias színezetű; már pedig, engedelmet kérünk a rajzoló urtól, Debreczennek fötöre innen tekintve is mutatósabb, városiasabb mint a hogy ő feltüntetete. — A képen egyáltalában nem vehető ki, hogy a mi rendezett piacutczánkat négy fásor futja végig a kocsisut két oldalán, a kettős vágányu vasutnak is csak egyik vágányát rajzolja a képre, holott a kuttól tekintve a másik vágány is a közeli látkörbe esik. — A br. Podmaniczky ház a Tisza házzal szembe, a kut bódé pedig a Scheer féle házzal szembe van rajzolva. — A Tisza ház előtt egy aránytalanul nagyra rajzolt lámpa oszlop áll, mely hihetőleg a nagytéplom szögletén lévő lámpaoszlop akarna lenni, a mely pedig a valóságban nem is látszik ki a fásoroktól a kuthoz, — a honnan a fölvétel történhetett. — A képek az is baja, hogy nagyon is tipikus igyekszik lenni. — Sok sok ember van rápingálva; de azok kivétel nélkül mind csimás, magyar nadrágos, hegyes kalapú alakok, mintha Debreczenben másképp egyetleneq ember sem öltözködne. — Ezek után azt mondanunk sem kell, hogy az előtérben ott ballag az elmaradhatatlan taliga, éppen azon a tájon, a hová a vasut vágánya és a kocsisut közötti kettős fásoros sétányt rajzoltuk volna mi, a kik nem vagyunk ugyan hivatott rajzoló, de a helyet jól ismerjük s birunk annyi szemértékkel és képességgel, hogy az ilyen rajzolás tévedéseket észreveszünk. A kollégium rajza csinos kép.

— **A „Kis Pipa”-ban** holnap este hurkaestélyt rendez Kemény János, a ki vendégei megelégedéséről gondoskodni fog. (Emke.)

— **Hány honvéd van?** A m. kir. honvédség összes létszáma, azaz anyakönyvi állománya — mint a Katonai Lapok írja — legújabb adatok szerint a következő: 14 tábornok, 32 ezredes, 33 alezredes, 70 őrnagy, 318 százados, 2346 hadnagy és főhadnagy, 205 hadapród tiszthelyettes, 5 főőrnagy, 7 törzsozros, 120 ezredosorvos, 215 főorvos, 48 segédorvos, 33 főállat- vagy állatorvos; 210 törzsozrmerester, 209,248 altiszt és honvéd; összesen tehát 3530 tiszt és hivatalnok és 209,663 altiszt és honvéd. Azonkívül van az anyakönyvi állományban 7399 ló. A gyálság béké állománya: 1381 tiszt és hivatalnok, 12,893 altiszt és legény; a diállománya: 3548 tiszt és 150,731 legény; a nyakönyvi állománya 2932 tiszt és 182,973 legény. Hiányzik tehát a hadiállományra 919 tiszt, míg a legénységénél fölösleg van. A lovaság béké állománya: 268 tiszt és 14,766 legény; a nyakönyvi állománya 498 tiszt és 26,690 legény. Hiányzik tehát 51 tiszt, míg a legénységet illetőleg itt is fölösleg van.

— **Köszönések statisztikája.** Egy hivatalnok, akinek s. obájában sokan szóltak meg-

fordulni, összeállította azon köszönésmódokat, melyeket a vendégek használtak. Egy nap alatt harminczöt ember volt nála. Ezek közül tizenegyen „Vanszerencsém-mel köszönök”; hét közülök „ajánlom magam”-ot mondott, mikor elment, három „alázsolgájt” és egy „volszerencsém-et”. Tizenhatan úgy köszönök jövet és menet: „Jó napot kívánok.” Négyen mondták bejövet „alázsolgájt” s egy kivételével, aki „minden jót kívánok”-köszönéssel távozott, ugyanigy ment is el. Hármán azt mondták: „alázsolgájt”, van szerencsém, jó reggelt” s ezek az távozásnál „magamat ajánlom, alázsolgájt”-val köszöntek. Egy látogató sehogy sem köszönt, mert siketnéma volt.

— **Szerelm és löpásszu.** B. István gazdát a szenvedély hulláma Józsaórl bevette a szolgabírói hivatalba. — Alacsony közepűs természetű, czifra rózsákkal kivarrott fehérszűr fedő s baradás arczáról, szürkülő hajáról látszik, hogy már tul van azon a koron (már t. i. nem a szolgabírói hivatal személyezete, hanem B. István gazda), a melynél fogva valamely elfogadás történet hese lehetne, mégis bizonyos erkölcös érzék a hangján, mikor az egyik öklét hegyes kupu kalapja belsejében forgatva így szól:

- Elhagyott a feleségem.
- Mert verte kend, ugy-e?
- Dehogy vertem kirom, csak egyszer ütöttem fejbe.
- Ez is elég egy asszonynak.
- Ugy el is ment kirom, hogy azt sem tudom, hol van.
- Hát mi mondjuk meg kendnek, ugy-e?
- Csakis — felelt a józsa.
- Hogy visszavihesse kend útni, verni?
- Nem, tekintetes uram, csak a lupakuszt akarom tülle vissza kírni.

EMKE. Azon közleményekért, melyek után az (Emke) jelzés van, a gyűjtő perselybe adományozás történt.

Színház.

Csoda, hogy győzik színészeink. Tegnap ismét újdonságot mutattak be. A budai nyári szinkőr egyik jól sikerült alkalmi bohózatát, az: „Eiffel torony kisasszonya” címűt adták elő. Mindazt nyújtja a darab, a mit egy alkalmi színműtől várni lehet, sőt többet is, meré eléggé mulattató. Arról van benne szó, hogy egy amerikai nábób fogadást tesz, hogy ő mindazon tárgyakat, mik az Eiffel-toronyra vonatkoznak, összevásárolja. Az 1879 ik tárgy az a hirneves kisasszony volna, a ki a toronyt először megmászta. Ez uton a kisasszony után folyik a mulatságos és bonyodalmas hajszá négy felvonáson át.

Az előadás ma, a mikor a darabot ismétlik, bizonynyal gyorsabb tempóban fog folyni s akkor még jobban fog tetszeni. A negyedik felvonásban az Eiffel-torony egy lába nyulik be a színpadra. Úgyesen van festve s kellemes illusziót ébreszt.

Két mulattató vigjáték kerül színe holnap és holnapután. Egyik a Gabányi „M. u. m. u. s. a”, másik „A pórujárta kéjut az ók”. Mindkettő kedves színházi estét ígér s ajánljuk ez előadásokat a közönség figyelmébe.

Irodalom.

— **Lovassy Andor**, kitől lapunk is gyakran hozott tárcza közleményeket, „Tintacsepppek” címmel kötetet ad ki, melyben tiz szatira lesz. Lovassy dolgozataiban egészleges jók humor, sziporkázó szellem, kellemes, vonzó irány s tréfás ötletek gazdag tárháza nyilatkozik. Iróniája, ha csip is, nem szur s ez képezi sajtó alá adott műveinek is jellegét. Lovassy könyvének, mely saját sikerült tollrajzaival lesz diszítve, a legszelebbebb körben nagy elterjedést és oly népszerűséget jósolunk, amilyenek a szerző rokonszenves egyénisége is mindenütt örönd. A továbbiakról a következő előfizetési felhívás szól: „Sokáig gondolkoztam, hogy napvilágra hozzam-e asztalfőkom szögletében szunnyadó munkáimat? Végre legyőzött a esábitás ki gyója és sajtó alá rendeztem kezem keresztvonásait. Nagyon jól tudom, szomorú napok, rossz idők járnak a tollforgatókra és hogy mégis munkáim kiadására szántam el magam, ennek oka az, mivel nem vagyok képes bele nyugodni abba, hogy halálom után más vigye piacra az én zöldségeimet. Itt irtam én minden betűt ezen a világon; óhajtom látni sorsukat. Tájékozásum meggyezem, hogy kiadandó könyvemben társadalmi dolgokkal foglalkozom, mely társadalom kínvéseit, ferdeségeit, nem fekte szemüvegen át nézem, hanem a szelid szatira ártalmatlan szunyog csipéseivel akarom azokra a figyelmet felhívni. Nem lesz az világra szóló, felhőket szaggató munka; nem rendül meg tőle a pekkingi porcellán-torony, csupán egy pár derült órát szerez annak, ki beleletink, Igyeksztem rajta, hogy ne morgorva arczozal, összeránczolt szemöldökkel lapozgassák könyvemet, hanem legyen minden előfizetőm egyszersmind nyágas olvasóm is. A kilencz ivre terjed; kötet. „Tintacsepppek” cím alatt, 1890. január elsején hagyja el a sajtót. — Tartalmazni fog tiz szatirákat. A szöveg közö harmincz, általam készített tollrajz lesz nyom-

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

I. Bérlet. 24. szám.

Holnap Szerdán, 1889. év október 23-án,

páros bérletben, másodsor adtik

MUMUS.

Eredeti vigjáték, Gabányitól.

MÚSOR:

Csütörtök, 24 páratlan bérletben Pórujárta kéjut az ók (másodsor). Péntek, 25 páros bérletben Utolzó szerelm verses vigjáték Dóczitól. Szombat, 26-án páratlan B. Orpheus a pokolban operette Off-nbachtól. Vasárnap, 27-én Eiffel torony kisasszonya (bérletszünet.)

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdosos:

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Kereczay Vilmos.

Óhajtanék

egy magányos ifjuval ösmeretséget kötni és levelezésbe lépni. — Levelet „a családott sziv” alatt kérek e lap kiadóhivatalába.

SCHWARCE, weisse und farbige Seiden-Damaste von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Met. (18 Qual) — versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei das Fabrik-Dépót G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. Porto.

KUHINKA ISTVÁN K. és FIA

UJ-ANTALVÖLGYI ÜVEGGYÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

FIÓK RAKTÁRA

PIACZ-UTCZA 1903.

Általánosan elismert üvegyártmányunkon kívül ajánljuk a nagyerdemű közönség becsese figyelmébe ez idényre berendezett kizárólag —

Ditmár és Brüner-féle

lámpák nagy raktárát; eredeti gyári árakban, u. m.

asztali, ebédlő, háló és szalon lámpák csillárral

vagy nélkül, mindennemű lámpákalkatrészek, kitűnő minőségű lámpa belek.

A kezelés czélszerűségénél fogva melegen ajánljuk a szab. Triumph és Excelsior égőket, melyek 100 gyertya lángot pótolnak; különösen üzlet helyiségek megvilágítására alkalmasak.

Megbízások a legpontosabban teljesítettnek.

Szabó Lajos fiai cég

Debreczen, Rózsátsér.

Az őszi idényre raktára érkeztek:

Női ruhaszövetek.

Flanell, Kasán, Moldon.

Gyapju. Himalaya kendők.

Haraszt kendők.

téli harisnyák.

Szönyegek, ágyterítők

PAPLANOK.

A hirneves cosmanósi gyárból:

MOSÓ VELEZEK

Korona forrás!

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni főktelep áru csarnoka

ajánl:

Előre haladt ásványvíz evad miatt
a még raktárunkon lévő idei töltésű
2 literes palaczkokban
legjobb üdítő Korona forrás viznek

palaczkját **20 krra** szállítottuk le

minden egyes üres palaczk 8 krért vétetik vissza.

Tisztelettel

Gazdák és iparosok általános hitelszövetkezet
debreczeni főktelep áru csarnoka.
Nagyvárad-utca, megyeház mellett.

Korona forrás!

Szíves tudomására hozom a t. közönségnek, miszerint üzletemet az
ŐSZI- és TÉLI IDÉNYRE

bel és külföldi szövetekkel

nagyválasztékban felszereltem. Ajánlom azok között különösen
brassói szövet készletemet.

Saját üzletemben készült, kitűnő szabású és jó minőségű
kész férfi és gyermek öltönyök

és
UTAZÓ BUNDAKBOL

nagy raktárt tartok s azokat határozott, jutányos ár mellett a t. közön-
ség rendelkezésére bocsátom.

Mérték szerinti rendeléseket

gyors és szolid kivitelben teljesítek.

A t. közönség által tanúsított bizalmat megköszönve, kérem
azzal ezentul is szerencsételni.

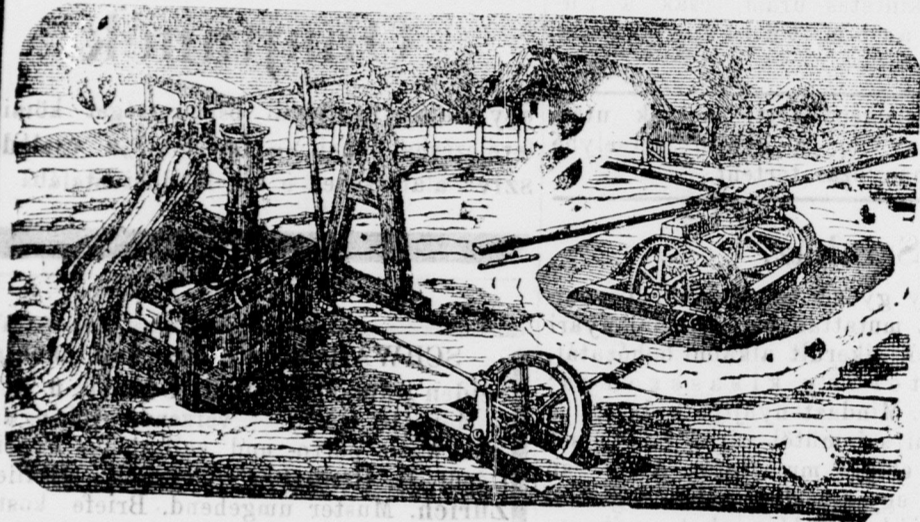
Teljes tisztelettel

Szedlák József.

Alapított 1858-ban

W A L S E R F E R E N C Z

első magyar gép és tűzoltoszerek gyára, harang és ércöntödéje
BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukban

Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánzók részére modern
technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ és MAGAN FÜRDŐK

felszerelésére

szagmentes ürszékek

felállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENÖR“

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt s három gyorsajtóval berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ívek, hivatalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVÉDI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb árakon állítanak ki.

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.